

Výročná správa Mediálneho informačného centra za rok 2000

1. Identifikácia organizácie

Mediálne informačné centrum

Zriaďovateľ - Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

Riaditeľ - Mgr. Martin Urmanič (Bc. Rastislav Fábry od 1.11.2000) a členovia vedenia organizácie: Ing. Iveta Ivanová, Dana Benkovičová, PhDr. Ľudovít Šrámek CSc., Bc. Rastislav Fábry

2. Poslanie a strednodobý výhľad organizácie

Mediálne informačné centrum vzniklo rozhodnutím Ministerstva kultúry Slovenskej republiky 1. januára 1997. Dňa 1. februára 2000 nadobudla platnosť nová zriaďovacia listina Mediálneho informačného centra.

Poslaním Mediálneho informačného centra je vedeckovýskumnou a analyticko-dokumentačnou činnosťou prispievať k rozvoju vedeckého poznania v oblasti mediálnej politiky, zabezpečovať poznatkovú základňu pre koncepčnú a rozhodovaciu činnosť orgánov štátnej správy, poskytovať výskumné, vzdelávacie a informačné služby novinárskej a mediálnej praxi.

Vedenie MIC rozhodlo aj o novom organizačnom členení centra, aby sa dosiahla užšia vzájomná spolupráca a aby MIC tak mohlo pružnejšie a pohotovejšie reagovať na potreby mediálnej praxe. Predchádzajúce organizačné zložky: sekcia výskumu verejnej mienky, sekcia mediálnych informácií, sekcia mediálneho výskumu a sekcia pre vzťahy s verejnosťou, nahradili: odbor výskum verejnej mienky, odbor mediálnych informácií a odbor monitoringu a analýz.

Na základe rozhodnutia Rady vlády SR pre masmédiá zo dňa 8. apríla 1999 a súlade s čl. 6 Štatútu rady plnilo MIC aj funkciu sekretariátu tejto rady. Vykonávalo činnosti spojené s jej organizačným, administratívnym a technickým zabezpečením. Popri príprave rokovaní rady zároveň pripravovalo odborné podklady k problémovým otázkam, ktoré sa týkajú mediálnych noriem a zákonov – najmä pokiaľ ide o ich zosúladenia s legislatívou Európskej únie a európskymi regulatívnymi normami. Pri ich príprave sa využívajú kvalitné a obsiahle databázy budované v rámci náplne poslania pracoviska. Pri príprave odborných materiálov MIC spolupracovalo s ďalšími mediálnymi inštitúciami, so zahraničnými a domácimi nadáciami, organizáciami tretieho sektora, a najmä Radou pre rozhlasové a televízne vysielanie SR. Odborní pracovníci MIC sa zúčastňovali práce v rôznych komisiách Rady Európy, spolupracovali so Sekciou európskej integrácie MK SR a podieľali sa na práci komisie pre audiovizíu a médiá a komisie pre legislatívnu prípravu nových mediálnych zákonov.

Jedným z odporúčaní Auditú štátnej správy, prebiehajúceho v roku 2000, bol návrh na zrušenie Mediálneho informačného centra, pričom v odôvodnení sa uvádzalo, že existencia MIC je anachronizmom, vzhľadom na to, že poskytuje vo veľkej časti služby, ktoré sú na trhu dostupné alebo ktoré by nemala priamo riadená organizácia realizovať.

Ďalšími dôvodmi uvedeného návrhu na zrušenie MIC boli:

- Tvorba štátnej mediálnej politiky je kľúčovou koncepčno-strategickou činnosťou, ktorá by mala byť realizovaná v rámci ministerstva kultúry. Ak MK SR takúto kapacitu nemá, treba ho v tejto oblasti posilniť (čo predstavuje jedno z odporúčaní auditu). Na formovanie komunikačnej politiky vlády ako celku a jej členov je vytvorené osobitné pracovisko na Úrade vlády SR. Iné mediálno-komunikačné aktivity vlády by mal zabezpečovať príslušný rezort.
- Pri existencii konkurencie na trhu médií, mediálnej archivácie a na trhu prieskumu verejnej mienky neexistuje dôvod zabezpečovať tieto činnosti štátnou organizáciou, najmä keďže prieskumy, ktoré chce štát internalizovať, môže realizovať aj ŠÚ SR a veľká časť štátnej správy služby MIC nevyužíva.

- Knižnicu a ostatné vzácne dokumentačné fondy možno vzhľadom na ich zameranie presunúť buď do špecializovanej knižnice (napríklad FFUK) alebo zveriť všeobecnej knižnici celoštátneho významu (napríklad UK).

Ministerstvo kultúry v súlade s odporúčaniami dokumentu Audit a v nadväznosti na posúdenie potreby zachovania fondov a niektorých činností zabezpečovaných Mediálnym informačným centrom (MIC) prijalo rozhodnutie o zrušení tejto organizácie k termínu 30.6.2001. V súvislosti s týmto meritórnym rozhodnutím zároveň odporučilo generálnemu riaditeľovi MIC, aby k 31.12.2000 ukončil činnosť všetkých odborných útvarov a aby svojím rozhodnutím tieto útvary zrušil k 31.12.2000.

V nadväznosti na uskutočnenie tohto rozhodnutia ministerstvo prijalo riešenie, ktoré zabezpečuje plynulý prechod potrebných činností a ďalšie zabezpečenie fondov a databáz MIC a ktoré zároveň ukončilo nadbytočné alebo neefektívne činnosti MIC.

Na ministerstvo ako ústredný orgán štátnej správy boli presunuté tieto činnosti:

- zabezpečovanie mediálnej štatistiky, spracovanie podkladov a štatistických výkazov v oblasti televízneho a rozhlasového vysielania (údaje podľa programu štátnych štatistických zisťovaní);
- správa databáz MEDIAL (elektronický súbor právnych noriem a informácií z mediálnej oblasti) a ADRESÁR MÉDIÍ (pravidelne aktualizovaná databáza subjektov pôsobiach v mediálnej oblasti v SR);
- administratívne zabezpečenie Rady ministra kultúry pre masmédiá (zmena bývalej Rady vlády pre masmédiá na základe príslušného uznesenia vlády);
- koncepcné činnosti v oblasti prípravy legislatívnych noriem v mediálnej oblasti.

V súvislosti s presunom uvedených činností sa uskutočnila redukcia teoretického výskumu mediálneho prostredia a došlo k zrušeniu vzdelávacích činností v pôsobnosti MIC, nakoľko tieto činnosti majú charakter vedecký a vzdelávací, a teda spadajú do pôsobnosti rezortu školstva. Navyše, vzdelávacie činnosti MIC nikdy kontinuálne nevykonávalo, a to aj napriek tomu, že na tieto činnosti malo príslušné oprávnenie (akreditáciu na doplnkové bakalárske štúdium). Takisto došlo bez ďalšej náhrady k zrušeniu činností vykonávaných bývalým Odborom monitoringu a analýz (špeciálne monitorovacie činnosti z otvorených zdrojov).

Na iné právnické osoby boli presunuté tieto činnosti:

- správa knižničných fondov, informačných databáz a historického archívu MIC (vrátane výskumných správ a archívu dokumentov listinnej povahy) bola presunutá na Univerzitnú knižnicu Bratislava (organizácia v zriaďovateľskej pôsobnosti ministerstva kultúry); týmto presunom sa zachová kontinuita výkonu týchto činností a ich zabezpečenie na kvalitatívne a profesionálne vyššej úrovni s možnosťou podstatného rozšírenia adresáta týchto činností;
- činnosti súvisiace s výskumom verejnej mienky boli s redukovaným personálnym zázemím a s potrebným technologickým a iným vybavením (vrátane panelu respondentov) presunuté na Národné osvetové centrum (organizácia v zriaďovateľskej pôsobnosti ministerstva); toto riešenie ministerstvo prijalo aj v nadväznosti na prieskum požiadaviek a návrhov na konkrétne výskumné úlohy, predložených organizáciami v pôsobnosti ministerstva (organizácie vydefinovali približne 30 námetov na konkrétne výskumy verejnej mienky, čo v plnej miere zabezpečuje rentabilitu prostriedkov vynaložených na výskumy verejnej mienky).

S majetkom organizácie bolo k 31. 12. 2000 naložené takto:

- správa majetku štátu vo vzťahu k budove MIC na Pionierskej ul. bola presunutá na Univerzitnú knižnicu Bratislava (UKB); toto riešenie sa prijalo jednak vo vzťahu k aktuálnym potrebám UKB, ktorá v nasledujúcich rokoch uskutoční zásadnú rekonštrukciu svojich priestorov v centre Bratislavy (investičná akcia čiastočne úverovaná aj Európskou bankou pre obnovu a rozvoj) a na obdobie tejto rekonštrukcie je potrebné vytvoriť dočasné náhradné priestory pre uloženie

viacerých fondov UKB a pre zabezpečenie jej niektorých činností; zároveň sa týmto riešením zachová lokalizácia knižničného a archívneho fondu MIC v pôvodných priestoroch a po ukončení rekonštrukcie hlavného sídla UKB budú aj fondy MIC začlenené do celkových fondov UKB;

- správa časti hnuteľného majetku štátu (počítačové a kancelárske vybavenie súvisiace s výkonom zachovaných činností) bola presunutá na UKB a NOC v špecifikácii, ktorá zodpovedá potrebám a charakteru prevedených a zachovaných činností;
- riešenie vo vzťahu k zvyšnému majetku štátu v správe MIC bude prijaté v nadväznosti na uskutočnenie komplexnej a podrobnej inventarizácie majetku v správe MIC k termínu jeho konečného zrušenia k 30.6.2001.

V súvislosti so zrušením MIC došlo aj k zmene vydavateľa časopisu Otázky žurnalistiky. Periodikum bolo vydávané MIC v spolupráci s vydavateľstvom Slovak Academic Press, spol. s r.o. (SAP), ktorý eviduje aj predplatiteľov časopisu. Je to jediný teoreticko-vedecký časopis v mediálnej oblasti na Slovensku. Vydavateľské oprávnenie prevzalo vydavateľstvo SAP – Slovak Academic Press, spol. s r.o., v ktorom časopis vychádzal aj v uplynulom roku. Finančné zabezpečenie vydávania časopisu sa v roku 2001 realizuje grantovým spôsobom z účelového transferu MK SR pre kultúrne časopisy.

V období od 1.1. do 30.6. 2001 MIC s minimálnym počtom pracovníkov vykonáva iba činnosti súvisiace s vysporiadaním doterajších záväzkov MIC, s kontrolou jeho doterajšieho hospodárenia, kompletizáciou účtovnej evidencie a s inventarizáciou majetku.

Priority a ťažiskové činnosti

Ťažiskom výskumných úloh MIC v roku 2000 bola aktualizácia a dopĺňanie údajov do databázových produktov pracoviska a zber základných materiálov pre tvorbu dokumentu "Štátna mediálna politika". Taktiež sa dotvoril štandardizovaný dotazník pre potreby zberu informácií mediálnej štatistiky.

V oblasti výskumu verejnej mienky v roku 2000 medzi hlavné smery výskumnej činnosti patrili: realizácia kontinuálneho výskumu publika médií, výskumov verejnej mienky o aktuálnych spoločensko-politických otázkach a medzi základné smery činnosti patrila aj realizácia sociologických výskumov pre potreby inštitúcií v rezorte kultúry. Novou dominantnou časťou práce v oblasti výskumu verejnej mienky sa stala účasť pracoviska vo vládnom projekte "Príprava obyvateľstva pred vstupom SR do NATO" (PRENAME), v rámci ktorého MIC realizovalo niekoľko prieskumov verejnej mienky.

Medzi aktivity alebo služby, ktoré MIC v roku 2000 poskytovalo verejnosti, patria služby knižnice MIC, ktorú využívali najmä študenti žurnalistiky, pracovníci MIC a členovia žurnalistickej obce.

MIC v roku 2000 vydalo Adresár médií v knižnej podobe ako aj v elektronickej podobe na CD nosiči. Adresár je jedinou databázou na Slovensku, ktorá komplexne mapuje celkový stav v oblasti médií a mediálnych inštitúcií v SR. Z tejto databázy čerpajú informácie predovšetkým domáce i zahraničné firmy, reklamné agentúry, mediálne spoločnosti a ústredné orgány štátnej správy.

Na základe analýzy medzinárodných dotazníkov bol vypracovaný špecifický dotazník pre zber údajov za rok 2000 pre oblasť mediálnej štatistiky. Cieľom dotazníka je získať kompletný pohľad na mediálny priestor elektronických médií ako aj špecializovaný prehľad údajov, ktoré majú vypovedaciu hodnotu vo vzťahu k základným demografickým údajom a ekonomickým ukazovateľom mediálneho prostredia, ktoré sú schopné ho aj definovať.

Pokračovalo dopĺňanie hypertextovej databázy MEDIAL o plné texty dokumentov z oblasti medzinárodnoprávných noriem a konvencií k ľudským právam, z oblasti mediálnych zákonov a iných právnych noriem a predpisov jednotlivých štátov Európskej únie, ktoré slúžia pri regulácii činnosti prostriedkov verejných informácií. Táto databáza slúži predovšetkým odbornej verejnosti, ale aj študentom či záujemcom o mapovanú oblasť z radov širokej verejnosti.

Mediálne informačné centrum vydávalo odborný časopis Otázky žurnalistiky, ktorý je predovšetkým určený žurnalistickej obci v najširšom zmysle slova. Toto periodikum tak vytvára priestor na verejnú diskusiu o problémoch a trendoch žurnalistiky.

MIC v roku 2000 tiež zabezpečovalo pravidelný aj nepravidelný servis mediálneho monitoringu aktivít Ministerstva kultúry podľa požiadaviek ministerstva.

Mediálne informačné centrum vzhľadom k zrušeniu organizácie neplánuje do budúcnosti žiadne činnosti.

Personálne otázky

V roku 2000 bolo v Mediálnom informačnom centre zamestnaných vo fyzických osobách i v prepočítanom stave 33 pracovníkov. V priebehu roka boli prijaté 2 pracovníčky, odišlo 9 pracovníkov a so siedmimi pracovníkmi boli uzatvorené dohody o pracovnej činnosti. Pracovníci MIC sa počas roka zúčastňovali na jazykových kurzoch, vzdelávacích podujatiach, školeniach a seminároch. Vzhľadom na zrušenie organizácie bude ukončený pracovný pomer so všetkými pracovníkmi.

Výnosy z hlavnej činnosti príspevkovej organizácie	22 636 000,- Sk
z toho:	
prevádzkové dotácie – transfery (691)	21 514 000,- Sk
tržby za predaj (601+602)	427 000,- Sk
iné výnosy	695 000,- Sk
Náklady na hlavnú činnosť príspevkovej organizácie	23 602 000,- Sk
z toho:	
odpisy HIM	6 717 000,- Sk
spotrebované nákupy (50)	1 122 000,- Sk
služby (51)	2 736 000,- Sk
osobné náklady (52)	11 620 000,- Sk
ostatné náklady (53+54)	1 407 000,- Sk
Hospodársky výsledok (strata)	- 966 000,- Sk

Vypracoval: Bc. Rastislav Fábry, poverený vedením MIC